

Kötszerkapocs

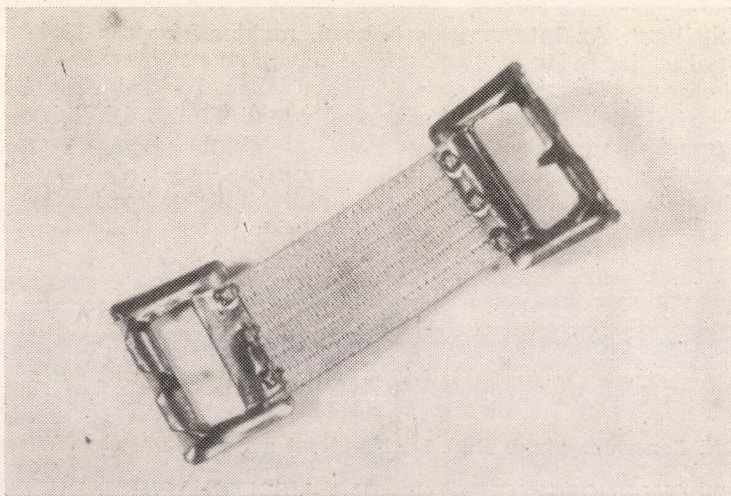
(Technikai újítás)

Diner Ottó dr. orvosezredes és **Novák János** dr. orvosőrnagy

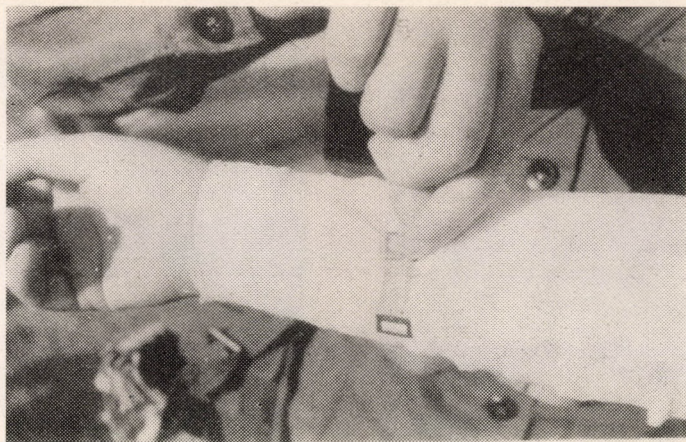
Az utóbbi évtizedekben a követelményeknek az ipar minden területén észlelt növekedése a kötszeripar területén is éreztette hatását. A sebek védelmének hagyományos módszereit tökéletesítő munka, a kötési technika tekintetében, két úton folyik.

Az egyik irányzat a sebfelületre kerülő hagyományos mullszövetet — arra alkalmas — műanyagokkal igyekszik pótolni. A sebfedő műanyagot (pvc, polypropilén, stb.) a kívánt célnak megfelelő nagyságban és vastagságban elő lehet állítani és azután a sérült testrészen mullpólyával rögzíteni. Fontos, hogy a fólia rugalmas és puha legyen, hogy a testfelszín domborulataihoz igazodjék. További lehetőség a sebfedő műanyagot a sebre folyékony alakban felvinni. Az oldószer elpárolgása után a műanyagfilm a sebfelületet a fertőzéstől megóvjá. E célra először a műanyagot a sebre ecsettel vitték fel. Újabban aerosol formájában alkalmazzák. A palackból az oldott műanyagot permet formájában viszik fel a kívánt területre.

Az aerosol csomagolású műanyag-sebfedő a műtéti sebek védelmére jól beválik és a hagyományos textil-kötszerekkel szemben egy sor előnnyel rendelkezik (átlátszóság, stb.). Nagyobb sebfelületek esetében azonban a párolgásból eredő hőelvonás intenzív fájdalmat okoz (30 másodpercig). A felfekvő testfelszíneken, például a háton, néhány óra alatt elszakad. A műanyag-sebfedők filmje igen vékony, ez a műtéti sebek és frissen hámosodott felszínek védelmének előnyös, nem védi viszont a sebeket a durvább mechanikai behatásokkal szemben.

1. ábra

2. ábra

A sebek textilkötéssel való fedése azért sem hagyható el teljesen, mert a kötszer nedvszívó hatására sok esetben szükség van.

A kötözési módszerek tökéletesítésének másik útja a kötözés technikájának egyszerűsítése. Ezt a célt szolgálják a különböző kötéstípusok. Közös jellemzőjük, hogy a sterilizált pólyatekerccsen, az első 30 cm-en, többrétegű sebfedőlap van felerősítve. Az első körkörös pólyamenet felcsavarásakor tehát egyúttal a sebet is fedni lehet. Így a fedőlap sebre helyezésének és rögzítésének két mozzanatát egy munkafolyamattá egyesítik.

A pólya végének rögzítése megoldható a pólya behasításával és a két szár összecsomózásával. A másik módszer a pólya visszahajtásával képzett két szár összecsomózása. Kórházi viszonylatban a pólya végének ragtapasszal történő rögzítését szokták előnyben részesíteni. Az említett módszerek, helyes kivitelezés mellett, védenek a kötés elmozdulása ellen, de könnyen meglazulnak.

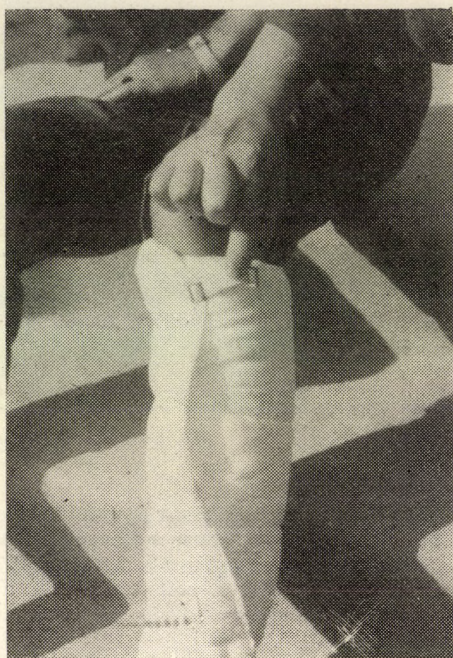
A pólyavég rögzítésének tökéletesítése meggyorsítja és biztonságosabbá teszi a kötést. A mullszövetnek ugyan van bizonyos rugalmassága, a pólya végeinek erő-

3/a. ábra

3/b. ábra

3/c. ábra

sebb meghúzása mégis előidézheti a végtag keringésének lezoritását. A felsorolt módszerekkel viszont nem tudjuk a pólya végének rugalmas rögzítését biztosítani.

Az említett hátrányok kiküszöbölésére és a kötés befejezésének meggyorsítására a gumipánttal ellátott *kötszerkapocs* válik be a legjobban (1. sz. ábra).

Egy 2—3 cm hosszú és 1 cm széles gumiszalagra, mindkét végén, karmokkal ellátott fémilleszték van felerősítve. Az egyik lemezke karmai a pólya szabad végébe, a másiké pedig az előző körkörös pólyamenet szálaiba akaszzkodnak (2. sz. ábra). Ezáltal *biztosan és rugalmasan* rögzített a pólyakötés.

A kötszerkapocs gyakorlatilag korlátlan számú kötés alkalmazásával felhasználható, minthogy a gumiszalag nincs nagy igénybevételnek kitéve. Sterilizést nem igényel, ahogy a ragtapasz sem steril.

A kötszerkapocs *gazdasági* előnye elsősorban abban rejlik, hogy *egymagában* is elégséges a sebet fedő kötszerlap rögzítésére. Ez az előny különösen nagy kiterjedésű (égési, horzsolts) sebek esetében mutatkozik.

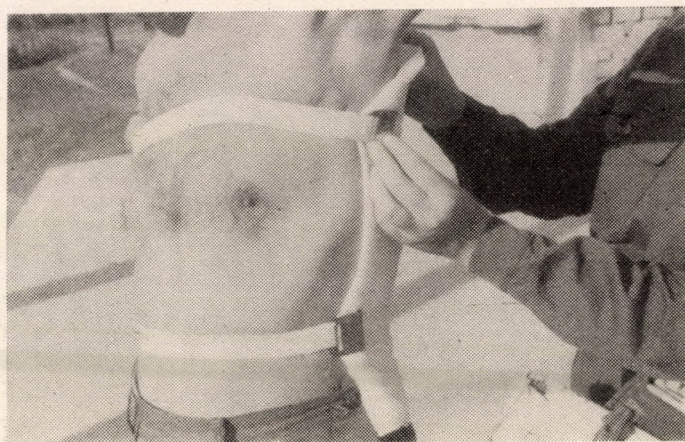
A sebre helyezett kötszerlapot egyedül a kötszerkapocccsal úgy rögzíthetjük, hogy utóbbinak gumipántja a végtag sebbel ellentétes oldalát hidalja át. Egy végtag 10—15 cm hosszú metszett (vagy más) sebének, vagy éppen nagyobb égési sebének bekötéséhez általában egy db 10x10 cm-es mullpólya szükséges. Ennek ára 4,60 Ft. Ugyanezen seb védelmére felhelyezett kötszerlap két kötszerkapocccsal is rögzíthető (3. sz. ábra a., b., c.). A költség 1,33 Ft. Kontúrlap használata esetén, vágott vagy hasonló seb mellett, mivel hosszabb gumipánt szükséges, (l. alább) 2,10 Ft.

A költségmegtakarítás még szembeszökőbb, ha a hátat (vagy a mellkas elülső oldalát) borító kötszerlap rögzítését kell elvégezni (4. sz. ábra a., b.). Ehhez legalább két 15x10 m-es pólyatekerccs (12,60) lenne szükséges. 25 cm-es gumipántra szerelt kötszerkapocskkal két pánt elegendő: a költség 2,10 Ft. Ebben az esetben külön gyógyászati előny, hogy az ép bőrfelületet nem kell befedni és ezzel a szervezet hőleadása kevésbé gátolt.

4/a. ábra

A csak kötszerkapoccsal történő kötés előnyei között a kötés elkészítésének meglepő gyorsaságát nem lehet figyelmen kívül hagyni. Tömeges baleset, tömegkatasztrófa esetén történő elsősegélynyújtáskor az ellátás idejét a pólyával történő kötés időszükségletének kis hányadára lehet csökkenteni. Ugyanakkor a szállítás során a kötés nem lazul meg.

4/b. ábra

Befejezésül összefoglaljuk a kötszerkapocs alkalmazásával járó előnyöket:

1. Meggyorsítja a pólyakötés befejezését.
2. Megelőzi a kötés meglazulását.
3. Mivel a mullpólya alkalmazását sok esetben feleslegessé teszi, jelentős anyagmegtakarítást eredményez.
4. Tömeges sérülteknek nyújtott elsősegélykor lényegesen megrövidíti az ellátás időszükségletét.
5. Olcsó.

Д-р. Динер О. полковник мед. службы Новак Я. майор мед. службы.:

КРЮКИ ДЛЯ БИНТА

(Техническая новизна)

Dr. O. Diner, Oberst d. Med. D., Dr. J. Novák, Major d. Med. D.:

VERBANDZEUGSHAKEN

(Technische Neuerung)
